

Indledning

Inspirationen til dette projekt opstod i sidste praktikforløb, hvor en i bachelorgruppen snakkede med en pædagog, der kom tilbage på arbejde efter tre måneder på diplomuddannelse. Af nysgerrighed blev der spurgt ind til, hvad pædagogen havde lært i løbet af de tre måneder. Hun nævnte bl.a. at drenges og pigers hjerner var forskellige, og at de to køn brugte deres hjerner forskelligt. Hun fortalte ikke mere om emnet, men det var også nok til, at interessen var vakt. Senere læste vi hendes synopsis og blev kun yderligere interesseret, da vi stadig stod med mange ubesvarede spørgsmål. Vi undrede os bl.a. over, hvilke konsekvenser hjerneforskelle hos drenge og piger kunne have for børnenes måde at være på og for deres udvikling.

Vi ville derudover finde ud af, hvordan piger og drenge egentlig var forskellige fra hinanden, og hvilke konsekvenser det kunne give i pædagogisk praksis.

Debatten om de to køn opstod for mange år siden. I 1970'erne startede debatten om kønsroller, hvor man ønskede at gøre op med de stereotype, fastlåste kønsroller. Målet med dette var et helt menneske, hvor de mandlige og kvindelige egenskaber blev forenet i én person. I 1980'erne kom en modreaktion, hvor fokus blev rettet mod drengene, og der opstod en særlig drengepædagogik. Det var en pædagogik, der tog udgangspunkt i drengenes behov og interesser. Fra midten af 1990'erne kom der fokus på, at meget af pædagogernes opmærksomhed gik til drengene. Dermed opstod begrebet pigepædagogik, som havde fokus på en særlig hensyntagen til netop pigernes behov og interesser. Ved årtusindeskiftet kom kønsforskelle igen på den pædagogiske dagsorden, nu med en debat om kønsopdeling og om hvorvidt dette var en brugbar metode til at tilgodese begge køn.¹

I årene 2001 til 2003 blev der skrevet en del artikler om kønsforskelle og kønsopdeling i både aviser og fagbladet *Børn & Unge*. I flere af de artikler blev der nævnt to børnehaver fra Horsens, som havde valgt at kønsopdele børnene, ligesom Ann-Elisabeth Knudsen² også blev nævnt flere gange. Vi synes, at kønsopdeling, at adskille drenge og piger, er et interessant tiltag. Vi vil gerne undersøge, hvad der får de to børnehaver til at bruge denne anderledes pædagogik og høre mere om deres erfaringer med det. Derudover vil vi sætte os ind, i hvad Ann-Elisabeth Knudsen har skrevet omkring forskelle hos drenge og piger, samt læse anden relevant litteratur.

Der er for os flere grunde til, at dette er et relevant emne for pædagoger. Som nævnt er debatten om de to køn, gentagne gange dukket op i det pædagogiske felt. Pædagoger er efter vores mening nødt til, at tilegne sig viden om de to køn og deres forskelligheder. Dels for at kunne tage stilling til

---

¹ Trondal, Per (Red.): *Pige/Drengpædagogik – en grundlæggende grundbog*, 1999

² Hjerneforsker og forfatter, har i 7 år arbejdet med neuropsykologi og hjerneforskning.

debatten og for at kunne opfylde servicelovens krav, om at tilgodese det enkelte barn. Ifølge Servicelovens § 8 stk. 2 skal pædagoger ”...give omsorg og støtte det enkelte barns tilegnelse og udvikling af sociale og almene færdigheder, med henblik på at styrke det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd...”³ Med den formodning at drenge og piger er forskellige, bør det være en helt naturlig ting også at forholde sig til barnets køn for at kunne udarbejde en praksis, der tilgodeser det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd bedst muligt. Vi har i praksis oplevet, at det ofte er børnenes alder, der er udgangspunktet, når pædagoger danner børnegrupper og kun sjældent, at der bliver delt efter køn.

Vi vil fordybe os indenfor emnet for at få nogle kvalificerede og faglige kompetencer, til brug i vores fremtidige pædagogiske praksis. Vi vil gerne vide mere om de faktiske kønsforskelle, og hvad det stiller af krav til vores pædagogiske praksis. Samt hvordan kønsopdeling kan bruges som metode til, at tilgodese kønnenes forskelligheder.

Første konstatering

Pædagoger behandler drenge og piger ens i børnehaver.

Anden konstatering

Drenge og piger foretrækker at være sammen med børn, der har samme køn som dem selv.

Problemformulering

Hvilke grunde kan der være til, at drenge og piger spontant søger eget køn, og på hvilken måde kan kønsopdeling være en metode til, at give mere rum for pigers og drenges forskellige udvikling i børnehaver?

Konklusion

Vi er blevet bekræftet i at drenge og piger er forskellige, både i teori og praksis.

De to køns forskelligheder ses bl.a. i hjerneforskning, hvor pigers hjerne modnes tidligere end drenges. Derudover er pigers hjernebjælke op til dobbelt så tyk som hos drenge og det giver pigerne større potentiale for kobling mellem de to hjernehalvdele. Det mandlige kønshormon, testosteron, udgør endnu en forskel. Det giver drenge besværet adgang til venstre hjernehalvdel, men drenges hjerne har til gengæld større potentiale for at specialisere sig i den ene hjernehalvdel.

³ Christian Breinholt og Jørgen Christiansen (Red): Socialpædagogisk regelsamling, 2005:18.

Drenge og pigers forskelligheder ses også i legen. De to køns forskellige interesser udmunder i forskellige lege, hvor pigers leg hovedsageligt tager udgangspunkt i hverdagsituationer, f.eks. far, mor og børn. Drenges leg tager oftest udgangspunkt i den fiktive verden, f.eks. Batman og Superman. Det kan være en af grundene til, at piger og drenge hovedsageligt søger eget køn.

Alle voksne har ubevidste rolleforventninger, som er forskellige til drenge og piger. De forskellige forventninger har også en indvirkning på børnenes forskelligheder, da forventninger til drenge og piger resulterer i forskellig kønssocialisering for de to køn. Bl.a. har de fleste voksne en forventning om at drenge fylder meget både fysisk og verbalt, derved ender drenge ofte med at tage det meste af pædagogers opmærksomhed. Det kan have den konsekvens at pigerne bliver overset af pædagogerne. Drenge understøttes i den forbindelse til, at de skal indtage hovedroller, mens piger er henstillet til biroller der viger for hovedrolleindehaveren.

Som nævnt i indledningen skal pædagoger, ifølge Servicelovens § 8 stk. 2, tage udgangspunkt i det enkelte barn, og vi mener, at kønsopdeling i intervaller kan være en metode blandt andre til det. Kønsopdeling kan give mere rum for pigers og drenges forskellige udvikling i børnehaver, og være et supplement til andre måder at opdele på. Hermed får kønnene stadig mulighed for at tilegne sig viden om hinanden, samt lære de sociale spilleregler at kende, både i samspil med eget køn og de to køn imellem, som forberedelse på voksenlivet. Vi mener, at piger og drenge skal tilbydes nogenlunde de samme aktiviteter og dermed afprøve dem på egne præmisser. Det giver børnene mulighed for at udvide deres kønsroller i stedet for at forstærke dem, idet de kan afprøve alle slags aktiviteter på egne præmisser.

Krav til pædagoger

Pædagoger skal støtte op om det enkelte barns alsidige udvikling generelt og være opmærksom på deres individuelle behov. Hvis man vil have kvalitet ud af kønsopdelingen kræver det, at pædagogerne tilegner sig viden om kønnene og deres forskelligheder. Det kræver også indsigt i, hvordan de forskellige metoder til kønsopdeling kan anvendes. Med denne viden kan pædagogerne opstille mål for kønsopdelingen og lade målet være retningsgivende for valget af de specifikke aktiviteter. Vi mener, at pædagoger skal være bevidste om deres egne kønsforventninger og arbejde med sig selv i den forbindelse for at kunne give drenge og piger lige muligheder.

Mange pædagoger er vant til, at planlægge og lave aktiviteter for jævnaldrende børn, men med kønsopdeling bliver aldersspredningen stor. Vi mener at pædagoger skal være meget opmærksomme på dette, for en treårig pige har ikke behov og interesse for det samme som en seksårig pige.